

PROGRAMACIÓ GENERAL ANUAL

Graduat (PQPI II) **Àmbit Comunicació**

Módul de Valencià i Castellà
2010-2011

Professora: Marga Garcia i Còrdova.

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ

2. OBJECTIUS

3. CONTINGUTS

3.1. Valencià.

3.2. Castellà.

4. AVALUACIÓ

4.1. CRITERIS D'AVAUACIÓ

4.2. INSTRUMENTS D'AVAUACIÓ

4.3. CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

5. TEMPORALITZACIÓ

6. METODOLOGIA

1. INTRODUCCIÓ

Aquesta programació va dirigida a aquells alumnes que acaben l'Educació Secundària Obligatòria i que no aconsegueixen els objectius previstos i per tant, no obtenen la titulació de Graduat en Educació Secundària Obligatòria, també per a d'altres persones adultes que, s'han incorporat a la vida laboral i no han obtingut el títol, amb aquest programa, poden completar els seus estudis. El primer cas, que és el que ens ocupa, facilita l'accés a la vida laboral després de rebre una formació bàsica prèvia.

Per a l'elaboració d'aquest document ens basem en la correcció d'errades del Decret 220/1999 del 23 de novembre per la qual es regulen els programes formatius que figuren en la Llei 1/95, de 20 de Gener, de la Generalitat Valenciana, de formació de persones adultes.

Aquesta programació va dirigida a un total de 8 alumnes del segon curs del Programa de Qualificació Professional Inicial.

S'ha realitzat una avaluació inicial de les seues competències amb diferents proves orals i escrites per tal d'avaluar el nivell inicial detectant diferències, però, com el nivell ha de ser comú, la programació general és comuna ja que els objectius i continguts han de ser comuns per a tots.

Hem de tindre en compte el perfil de l'alumnat d'aquest programa i es fa necessari considerar els seus interessos particulars, per tant, la dita programació no ha de ser excessivament tancada i hi ha d'adequar-se a les seues carències.

La llengua és una ferramenta d'aprenentatge molt important. El seu coneixement pràctic és imprescindible per aconseguir les quatre habilitats fonamentals: escoltar, parlar, llegir i escriure. Sense la capacitat de llegir comprensivament i d'escriure amb sentit i propietat, amb ordre, claredat i rigor, la resta d'aprenentatges resulten impossibles.

L'ordenació acadèmica i l'organització dels Programes de Qualificació Professional Inicial estableixen que l'ensenyament s'organitzarà al voltant de tres àmbits:

- **Àmbit de comunicació**

- Àmbit social

- Àmbit científicotecnològic

En aquesta programació ens centrem en l'àmbit **de la comunicació**.

2. OBJECTIUS

1. Llegir, escriure i expressar oralment informacions, textos o qüestions senzilles procedents de diferents situacions comunicatives sorgides en el desenvolupament de la vida quotidiana.
2. Consolidar el domini verbal i escrit del vocabulari bàsic dominant progressivament l'ordre alfabètic en les diferents situacions que exigeixen estes destreses.
3. Superar estereotips i prejudis en relació amb les varietats dialectals d'una mateixa llengua i respecte a la importància sociocultural de les diverses llengües.
4. Desenvolupar la capacitat comunicativa comprenent i produint de forma ordenada i clara missatges orals i escrits en distints contextos de comunicació i amb diferents intencions expressives.
5. Utilitzar la lectura com a font de gaudiment, informació i aprenentatge i com a mitjà de perfeccionament i enriquiment lingüístic, cultural i personal.
6. Adquirir conceptes lingüístics generals a fi de consolidar la comprensió i l'expressió oral i escrita.
7. Conscienciar sobre el valor de la pròpia llengua com a vehicle d'identitat cultural i utilitzar-la com a instrument per a l'adquisició de nous aprenentatges, el desenvolupament del pensament i la comprensió i anàlisi de la realitat social, econòmica i cultural.
8. Desenvolupar una actitud crítica cap a distints tipus de missatges gràfics, plàstics i visuals, reconeixent i interpretant les seues formes d'expressió, distingint la seua adequació a les necessitats expressives i reflexionant sobre la seua incidència en la vida quotidiana.

9. Buscar, obtindre i utilitzar informació de forma autònoma i crítica, coneixent les formes en què aquesta es troba disponible, seleccionant el pertinent per a una finalitat concreta i presentant aquesta informació als altres de forma adequada.
10. Desenvolupar la capacitat per a analitzar i regular les produccions lingüístiques, utilitzant les pròpies idees i experiències en la producció de textos d'intenció creativa i literària.
11. Interpretar i comparar les principals tècniques i llenguatges utilitzats en els mitjans de comunicació social, a fi d'ampliar les habilitats discursives i de desenvolupar una actitud crítica davant dels missatges procedents d'aquests mitjans.
12. Otindre un coneixement de la realitat lingüística espanyola per tal d'afavorir una actitud d'interés i respecte pels realitats plurilingües.
13. Comprendre la funció de la literatura com a instrument de transmissió i creació cultural i com a expressió historicosocial, mostrant una actitud crítica i descobrint que la seua lectura pot ser font d'ampliació d'experiències i estímul per a l'escriptura creativa.
14. Establir relacions entre obres, autors i moviments que constituïsquen un referent clau en la història de la literatura, valorant les obres rellevants com mostres destacades del patrimoni cultural.

3. CONTINGUTS

3.1. Valencià.

MORFOSINTAXI

- El present de subjuntiu, l'imperfet de subjuntiu i l'imperatiu. La flexió verbal.
- Els pronoms febles
- Usos de que
- L'oració composta: subordinació i coordinació
- Els pronoms relatius
- La subordinació
- La veu passiva
- Lo neutre
- Les preposicions

EL TEXT

- Les propietats del text
- Eix i estructura temàtica
- La modalització
- Els connectors
- La dixi i l' anàfora

LÈXIC

- Monosèmia i polisèmia. Sinonímia i antonímia
- Derivació i composició
- Barbarismes i préstecs
- frases fetes

LLENGUA I SOCIETAT

- Situació sociolingüística del Valencià
- Situació legal de la llengua
- La variació lingüística: la divisió dialectal
- Dialectes consecutius i constitutius
- El valencià

ORTOGRAFIA

- L' apòstrof
- La contracció
- Diftongs, dígrafs i separació de síl.labes
- L' accentuació
- L' accent diacrític
- La dièresi
- El guionet
- Les consonants: alveolars, palatals i oclusives finals, ela geminada.
- B / V
- H
- L' ús del guionet
- ús de c/q, g/gu, c i ç, s'i ss, z i s, j/g i tj/tg
- ús de la p/b, c/g i t/d al final de paraula
- ús de x i ix

MODEL TEXTUAL

- La novel·la
- El text científic
- El diari personal
- El text argumentatiu
- El text publicitari

LITERATURA

- Segle XIX: La Renaixença
- Modernisme, Noucentisme i avantguardisme
- Narrativa i poesia de postguerra
- L' assaig: Joan Fuster
- La poesia: Vicent Andrés Estellés
- La narrativa: Enric Valor
- Literatura actual: assaig, teatre i narrativa

3.2. Castellà.

COMUNICACIÓ

- La comunicació i els mitjans de comunicació: la ràdio i la televisió i la premsa
- Els registres lingüístics
- Textos expositius de caràcter pràctic: instància, sol·licitud i currículum, reclamació, convocatòria, ordre del dia, acta i reglament.
- Les llengües d' Espanya. L' espanyol en el món.

LITERATURA

- La literatura romàntica a Espanya (característiques, Larra, Espronceda i Bécquer)
- La literatura realista a Espanya (Galdós i Clarín)
- La literatura espanyola entre dos segles
 - El modernisme i la Generació del 98
 - La narrativa de principis del segle XX
- La poesia de principis del segle XX
 - La poesia modernista
 - La poesia del 98
 - La poesia del 27

- El teatre espanyol anterior a 1936 (Valle-Inclán i García Lorca)
 - La literatura espanyola de postguerra
 - La narrativa de postguerra. El realisme social i Camilo José Zela
 - La narrativa de la democràcia. Miguel Delibes
 - El teatre espanyol posterior a 1936
- La poesia espanyola després de 1936
- Relats sense fronteres de tots els temps
 - Les mil i una nits*
 - La fidel senyora Meng*
 - Per què està el cel tan lluny de la terra*
 - Ens han donat la terra*

GRAMÀTICA

- Les paraules
- L' oració simple
- L' oració composta: oracions coordinades i subordinades
- Les oracions subordinades substantives i adjectives
- Les oracions subordinades adverbials I i II
- L' organització dels textos i la cohesió textual

TÈCNIQUES

- L' ús del diccionari
- La reproducció de la informació
- Tècniques d' aprenentatge
- La informació i la comunicació en Internet
- El tractament i la presentació de la informació
- La redacció dels treballs escrits
- L' exposició oral

ORTOGRAFIA

- L' accentuació
- Monosílabs i accent diacrític
- La lletra *b*
- La lletra *v*
- Registres lingüístics: formal i col.loquial
- Les oracions subordinades substantives
- La lletra *h*

- Les lletres *j i g*
- La lletra *h*
- Les lletres *ss i x*
- Les lletres *ll i i*

4. AVALUACIÓ

4.1. CRITERIS D' AVALUACIÓ

- Valorar les distintes oportunitats que ofereix el conjunt d'elements de llenguatge i comunicació, en relació amb el món del treball i la participació social.
- Comprendre i produir missatges en què s'integren el llenguatge verbal i els llenguatges no verbals utilitzant els procediments expressius dels diferents codis.
- Planificar i portar a terme la consulta de diverses fonts d'informació en el marc de treballs senzills d'investigació.
- Captar les idees essencials i intencions de produccions orals i escrites reproduint el seu contingut oralment i per escrit per mitjà de resums, exposicions, debats etc.
- Sintetitzar oralment i per escrit informacions procedents d'idees i experiències pròpies i alienes amb la finalitat d'elaborar conclusions pròpies.
- Produir textos escrits de diferents tipus adequant-los a la situació comunicativa, utilitzant l'estructura organitzativa de cada un.
- Utilitzar les idees pròpies i experiències per a una millor comprensió i producció de textos d'intenció creativa, possibilitant la incorporació de procediments literaris.
- Identificar els principals recursos utilitzats pels mitjans de comunicació per a l'elaboració i difusió d'informacions i d'opinions.
- Identificar, respectar i valorar les diferents llengües i varietats dialectals de l'Estat.
- Identificar en textos orals, escrits i en els mitjans audiovisuals de distints tipus, imatges i expressions que denoten alguna forma de discriminació utilitzant el llenguatge com a mitjà de resolució de conflictes.

- Obtindre informació concreta i rellevant sobre temes d'interés a partir de les consultes de les diferents fonts d'informació elaborant informació arreplegada, traient conclusions i presentant esta informació de forma verbal i gràfica.
- Establir relacions entre obres, autors i moviments que constitueixen un referent clau en la història de la literatura.
- Reconèixer les característiques literàries més destacades en els textos llegits per a la seua valoració, expressant les pròpies opinions i gustos personals.

4.2. INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ

Considerem que per a realitzar una adequada intervenció educativa, és necessari plantejar una avaluació àmplia i oberta a la realitat dels alumnes, valorant els objectius aconseguits, així com l'afany de superació de les dificultats i les capacitats desenvolupades.

Els instruments d'avaluació es defineixen com aquells documents o registres utilitzats pel professorat per a l'observació sistemàtica i de seguiment del procés d'aprenentatge de l'alumnat.

D'aquesta forma l'avaluació ha de recolzar-se en la recollida d'informació. Per tant, és necessari que l'equip de professors determine les característiques essencials dels procediments d'avaluació. Entre estos subratllem els següents:

- Ser molt variats, de tal forma que permeta l'avaluació dels diferents tipus de capacitats i continguts curriculars i contrastar dades de l'avaluació dels mateixos aprenentatges obtinguts mitjançant els diferents instruments.
 - Poder ser aplicats, alguns d'ells, tant pel professor com pels alumnes en situacions d'autoavaluació i de coavaluació.
 - Donar informació concreta del que es pretén avaluar, sense introduir variables que distorsionen les dades que s'obtinguen amb la seua aplicació.
 - Utilitzar distints codis (verbals, siguen orals o escrits, gràfics, numèrics, audiovisuals, etc.) quan es tracte de proves dirigides als alumnes, de manera que s'adeqüen a les distintes

aptituds i que el codi no mediatitze el contingut que es pretén avaluar.

- Ser aplicables en situacions més o menys estructurades de l'activitat escolar.
- Permetre avaluar la transferència dels aprenentatges a contextos diferents d'aquells en què s'han adquirit, comprovant així la seua funcionalitat i l'adquisició de les competències bàsiques.

A continuació anem a enumerar alguns dels procediments i instruments que es poden utilitzar per a avaluar el procés d'aprenentatge:

- **Observació sistemàtica**
 - Observació constant del treball a casa i en l'aula.
 - Revisió dels quaderns personals.
 - Registre anecdòtic personal per a cada un dels alumnes.
- **Anàlisi de les produccions dels alumnes**
 - Quadern de treball.
 - Diari d'aprenentatges.
 - Resums.
 - Activitats diverses (exercicis, respostes a preguntes, resums, esquemes, etc.).
 - Produccions escrites.
 - Treballs monogràfics documentats.
- **Valoració de les exposicions orals dels alumnes**
 - Debats
 - Posades en comú.
 - Diàlegs
 - Entrevistes.

- **Realització de proves específiques**
- Objectives.
- Obertes.
- Exposició d'un tema, en grup o individualment.
- Resolució d'exercicis
- Autoavaluació
- Coavaluació

4.3. CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

- Proves escrites 40%
- Proves orals
- Treballs monogràfics
- treball de classe 30%
- treball de casa 10%
- Actitud a classe i hàbits 20%

Interés, esforç, participació, respecte a les normes, materials, presentació correcta del treball, control de l'agenda, assistència i puntualitat.

La qualificació s'establirà en els termes següents:

- Excel.lent (Sb): 9 o 10.
- Notable (Nt): 7 o 8.
- Bé (Bi): 6.
- Suficient (SF): 5.
- Insuficient (In): 1, 2, 3 o 4.

Es considerarà positiva la qualificació igual o superior a 5, Suficient (SF).

La falta d'assistència a classe, sense raons degudament justificades, suposarà qualificació no positiva.

5. TEMPORALITZACIÓ

Aquesta programació tindrà una durada anual. Per a l'àmbit de comunicació disposem d'un total de 6 hores repartides equitativament entre les matèries de valencià i castellà i tutoria.

No obstant això, cal destacar que la temporalització serà prou flexible, ja que hem d'adequar-nos a la variabilitat d'estats dels alumnes i a la seua disposició.

6. METODOLOGIA

Tenint en compte les necessitats i interessos dels alumnes que accedixen a estos programes, hem procurat utilitzar un material molt pràctic, que els permeta la constant manipulació dels continguts a través d'activitats pràctiques, i estimular la recerca d'informació a través de diverses fonts, així com l'elaboració de treballs personals de síntesi de la mateixa.

Així mateix, promovem especialment el desenvolupament de la capacitat lectora a través de les nombroses propostes de textos literaris i no literaris, a fi d'aconseguir l'estima per la lectura com a mitjà fonamental de coneixement i d'integració en la societat.

I atés que és un alumnat relacionat amb el món laboral, en els seus inicis o en el seu desenvolupament, proposem insistentment l'estudi i elaboració de textos d'interés laboral o referits a la vida quotidiana.

I això sense oblidar una invitació constant a l'ús de les noves tecnologies com a mitjà eficaç per a ampliar o fixar coneixements.

Per això, podem dir que el material utilitzat respon als principis següents:

1r. Un enfocament eminentment pràctic, de manera que els alumnes es veguen forçats a *manipular* constantment la informació, els textos

i el material en general que els oferix -tant en suport tradicional com a informàtic-; de manera que desenrotllen uns hàbits d'estudi i aprenentatge de què manquen en general.

2n. Un tractament senzill dels temes, encara que sense perdre el rigor.

3r. Un caràcter funcional, tractant que els coneixements adquirits puguin ser utilitzats en circumstàncies reals o per a enfrontar-se amb èxit a l'adquisició d'altres, fomentant en els alumnes l'interès per aprendre i destacant la utilitat del que aprén.

4t. Una dimensió pràctica que assegure la vinculació de l'àmbit escolar amb el món del treball.

5t. Una selecció dels aspectes comunicatius, lingüístics i literaris que els ajuden a aconseguir els objectius de l'etapa, com indica la llei.

6t. Un disseny didàctic que permeta als alumnes l'autonomia del treball, considerant la funció dels professors com guies i orientadors.

Per a respondre a les exigències assenyalades, les unitats temàtiques estan dissenyades en funció d'una estructura que es repeteix, d'ordenació *progressiva* en les dificultats de l'aprenentatge i al mateix temps *recurrent*, perquè a través dels textos i de les activitats es reprenen o s'anticipen aspectes ja vistos o que s'han de veure, la qual cosa permet la consolidació dels aprenentatges.

Tal **estructura** inclou els apartats següents:

1. Un **punt de partida** que inclou unes activitats que permeten esbrinar els coneixements previs dels alumnes i anunciar alguns continguts de la unitat, així com un breu text motivador que pot servir com a exercici de reflexió. Podem aportar com a material complementari, altres textos significatius, un vídeo, una fotografia, etc.

2. Una secció dedicada a treballar els aspectes generals de la **comunicació**, constituïda per la **realització pràctica d'activitats** per mitjà de les quals es va descobrir el funcionament dels diversos

mecanismes comunicatius, seguida d'un RECORDA que arreplega en síntesi el plantejament teòric de la secció i que els alumnes poden consultar al realitzar les activitats.

3. Un **suport teòric** sobre els **aspectes literaris** més significatius per al desenrotllament de la unitat, que inclou parts explicatives, quadres esquematitzadors i textos d'autors, propis per a la reflexió sobre el tema. Poden realitzar-se ací una lectura en veu alta per a refermar la correcta entonació, al servici de la comprensió, i alternar amb aclariments explicatius per la nostra part. Així també ha de servir aquesta secció com a font d'informació per a la realització de les activitats.

4. Un apartat dedicat a l'estudi de la **gramàtica**, fonamentat en l'observació dels fets lingüístics, que els alumnes van descobrir a través de l'ús pràctic de la comunicació lingüística i que compte també amb un suport teòric al final que ha de servir com a consulta en aquells casos en què els propis alumnes ho consideren necessari [RECORDA].

5. Una **PÀGINA DE LECTURA** entorn d'un text no literari d'interés general, que inclou exercicis de comprensió, expressió oral i escrita i de reflexió lingüística.

6. Les tècniques de treball es presenten per mitjà de la **realització pràctica d'activitats** seguida d'un RECORDA que arreplega en síntesi el plantejament teòric de la secció i que els alumnes poden consultar al realitzar les activitats.

7. S'inclouen també **activitats** d'ORTOGRAFIA, que fan un repàs de les principals normes ortogràfiques.

8. Finalment, es tanca la unitat amb el plantejament d'una sèrie d'activitats **de comprovació o de repàs** sobre els continguts que els alumnes han de recordar, i que serviran de guia per als exàmens i proves escrites.

I s'afeg un espai dedicat a la recerca **d'informació complementària** a través de la navegació per Internet: se suggerixen diverses pàgines web per a la recerca concreta d'informació. Esta activitat facilita la

realització de posades en comú o de treball cooperatiu, la qual cosa els servirà per a millorar la iniciativa personal i estimular el treball d'investigació.

Com es veu, la metodologia és eminentment activa, fonamentada en la realització permanent d'activitats, la qual cosa obliga els alumnes a la consulta reiterada dels continguts de la unitat o de la secció RECORDA i els porta, quasi de forma imperceptible per a ells, a la comprensió i assimilació dels mateixos.

L'abundància i diversitat d'activitats, dirigides a desenrotllar totes les competències bàsiques de l'etapa, permet marcar distints ritmes de treball d'acord amb el progrés en els aprenentatges dels propis alumnes.